

Genişletilmiş Özet

Giriş

Gençler arasındaki uyuşturucu ve madde kullanımı dünya çapında önemli bir halk sağlığı sorunudur. Gençler bir sonraki nesildir ve bir ülkenin umududur. Gençlik ani fizyolojik ve psikososyal değişiklikler ile uğraşan bir kimsenin hayatı için en geçişken dönem olarak kabul edilmektedir. Değişiklikler çeşitli hayat tarzları ve davranışları da içerebilecektir. Bununla birlikte, uyuşturucu kullanımı ve bağımlılığının tuzağına düşmekten uzak duramazlar. Gençler arasında uyuşturucuya karışma faktörleri oldukça karmaşıktır. Bu çalışma Malezya'daki gençlerin uyuşturucu madde bağımlılığına karışma risklerini ve koruyucu faktörleri tanımlamayı amaçlamaktadır.

Yöntemler

15-40 yaşları arasındaki 9.818 katılımcı ile ülke çapında bir incelemeyi de içeren çapraz kesitsel bir çalışma yürütölmüş bulunmaktadır. Katılımcılar katmanlaşmış ve sistematik örnekleme yoluyla Malezya'daki bütün 14 eyaletten seçilmişlerdir. Örnekler (denekler) güncellenmiş bir sıralama blokları listesi (EB) ve yaşama bölgeleri (LQ) ölçütlerine dayanan bir örnekleme çerçevesi aracılığıyla tanımlanmıştır. EB ve LQ bilgileri Malezya İstatistik Departmanından alınmış olan 2019 yılı Nüfus ve Barınma Nüfus Sayımı tahminlerine dayandırılmış bulunmaktadır. Gözlemlenen toplam örnek adedinin Malezya'daki her bir eyalet için bölgenin nüfus ebadına dayanıyor olup olmamasından bağımsız olarak, örnekler ebada olasılık oranısı ile EB'ye göre Malezya İstatistik Departmanı tarafından seçilmişlerdir. Dahil edilme ölçütleri Malezyalı olmak, 15-40 yaşları arasında olmak, en azından 3 aydır aynı yerde ikamet ediyor olmak, 18 yaşının altındaysa ebeveyninin muvafakatini almış olmak, hişbir ciddi fiziksel ve zihinsel hastalığının bulunmaması ve Malay dilinde okuyabilme ve yazabilme yeteneğine sahip bulunmak şeklinde belirtilmiştir. Anketler Alkol, Sigara içme ve Madde kullanımı Tarama Testi (ASSIST), Depresyon Kaygı Stres Ölçeği-21 (DASS-21), Dini Bağlılık Envanteri-10 (RCI-10), Çok boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (MSPSS), Yanlış davranım Dahil olma Frekans Ölçeği ve Bilgi, Tavrı ve İnanç Testi (KAB) şeklinde olmuştur. Uyuşturucu bağımlılığına katılma riski ve koruyucu faktörleri çoklu lojistik gerileme analizi ile tespit edilmiş bulunmaktadır.

Sonuçlar

Katılımcılar arasında dokuz adet uyuşturucu bağımlılığı risk faktörleri mevcut bulunmaktadır. Birincisi, arkadaşlardan uyuşturucu elde edilmesi katılımcıların uyuşturucu bağımlılığına başlamalarında önemli bir faktördür. Bu durum katsayı değerinin (2.090) ve olasılık oranının (8.086) diğer faktörlerden daha fazla olması ile kanıtlanmıştır. Buna ilave olarak, veriler arkadaşlardan uyuşturucu elde edilmesinin katılımcıların uyuşturucuya yakınlık göstermesini 8.086 kez daha arttırmış bulunmaktadır. İkinci olarak, erken cinsiyeti ile uyuşturucu kullanımı durumu arasında önemli ve olumlu bir ilişki bulunmaktadır (olasılık oranı = 4.534). Üçüncü olarak, uyuşturucu kullanımı ile bütün yaşlar arasında olumlu ve önemli bir ilişki ortaya çıkmıştır. 19-24 yaşları arasında ve 31-35 yaşları arasında olan katılımcılar daha erken yaşlar (15-18 yaşları arasındakiler) ile karşılaştırıldığında uyuşturucu kullanımı bakımından sırasıyla 2.775 ve 3.129 kat daha fazla yakınlık göstermişlerdir. Bununla birlikte, 31 ila 40 yaşları arasında, genç yaşlar (15-18 yaşları arasındakiler) ile karşılaştırıldığında uyuşturucu kullanım eğilimi %1,9 oranında bir azalma ortaya çıkmış bulunmaktadır.

Dördüncüsü, kaygı düzeyi ile uyuşturucu kullanımı durumu arasında (olasılık oranı = 2.470) olumlu ve önemli bir ilişkinin olduğu ortaya çıkmıştır. Bu da kaygı semptomları gösteren katılımcıların hişbir kaygı semptomu tecrübe etmemiş olan katılımcılara göre 2.470 kat daha fazla uyuşturucu kullandıklarına işaret etmektedir. Beşincisi, tek başına yaşama ile uyuşturucu kullanım durumu arasında (olasılık oranı = 1.821) olumlu ve önemli bir ilişkinin olduğu ortaya çıkmıştır. Bu da bekar katılımcıların evli katılımcılara göre uyuşturucu kullanma konusunda 1.821 kat daha risk altında bulduklarına işaret etmektedir. Altıncısı, olumsuz etkiler (yeni bir şey deneme isteği, eğlenme isteği, streten uzaklaşma arzusu, bir uyarıcı olarak, acıyı azaltma güdüsü ve bilinçsizlik veya cehalet) ile uyuşturucu kullanım durumu arasında (olasılık oranı = 1.821) olumlu ve önemli bir ilişkinin olduğu ortaya çıkmıştır. Olumsuz etkiler için olasılık oranı 1.089 olup bu da olumsuz etkilerdeki bir artışın uyuşturucu kullanımına başlama ihtimalini 1.089 kat daha arttırmakta olduğuna işaret etmektedir. Kısacası, daha fazla olumsuz etki puanının uyuşturucu maddelere başlama ihtimalini arttırdığı ortaya çıkmış bulunmaktadır. Yedincisi, uyuşturucu maddeler hakkındaki bilgi seviyesi (uyuşturucuların etkileri) ile uyuşturucu kullanım durumu arasında (olasılık oranı = 1.051) olumlu ve önemli bir ilişkinin olduğu ortaya çıkmıştır. Bu da artan uyuşturucu madde hakkında bilgi seviyesinin uyuşturucu maddelere başlama ihtimalini 1.051 kat daha arttırdığı göstermektedir.

Sekizincisi, asosyal davranışlar ile uyuşturucu madde kullanımı arasında (olasılık oranı = 1048) olumlu ve önemli bir ilişkinin olduğu ortaya çıkmıştır. Bu da artan asosyal davranışların uyuşturucu madde kullanımı ihtimalini 1.048 kat daha arttırmakta olduğu anlamına gelmektedir. Dokuzuncusu, depresyon ile uyuşturucu madde kullanımı arasında (olasılık oranı = 0.603) olumsuz ve istatistik olarak önemli bir ilişkinin olduğu ortaya çıkmıştır. Bu bulguya dayanarak, depresyonu olmayan katılımcıların da uyuşturucu madde kullandıkları ortaya çıkmış bulunmaktadır.

Gençlerin uyuşturucu madde kullanmasını etkileyen ve önleyen üç faktör mevcut bulunmaktadır. Öncelikle, tavır/tutum (uyuşturucu maddelerden hoşlanılmaması) ile uyuşturucu madde kullanımı arasında (olasılık oranı = 0.970) olumsuz ve istatistik olarak önemli bir ilişki bulunmaktadır. Daha yüksek bir tutum puanı 0.970 kez olmak üzere uyuşturucu maddelere başlama ihtimalini düşürmektedir. İkincisi, arkadaşlardan sosyal destek alınması ile uyuşturucu madde kullanımı arasında (olasılık oranı = 0.963) olumsuz ve istatistik olarak önemli bir ilişki bulunmaktadır. Yüksek akran sosyal destek puanı 0.963 kez olmak üzere uyuşturucu maddelere

başlama ihtimalini düşürmektedir. Üçüncüsü, aile üyelerinin sosyal desteği ile uyuşturucu madde kullanımı arasında (olasılık oranı = 0.925) olumsuz ve istatistik olarak önemli bir ilişki bulunmaktadır. Başka bir ifadeyle, eğer aile üyeleri daha fazla sosyal destek temin ediyorsa, bu durumda uyuşturucu maddelere başlama ihtimali 0.925 kez düşmektedir. Bütün bu bulgular komşulardan veya aile mensuplarından uyuşturucu madde temin edilmesinin, başkalarından sosyal destek sağlanmasının ve stres faktörünün uyuşturucu madde kullanımı için önemli olmayan katkı sağlayan unsurlar olduğunu göstermiş bulunmaktadır.

Tartışma

Bulgular paydaşların uyuşturucu kullanmayan bir nesil oluşturulması amacıyla müdahale planlama faaliyetlerinde ve gençlere yönelik programlarda arkadaşların etkisi ve basit uyuşturucu madde kaynakları gibi münferit faktörlere odaklanmasının gerektiğine işaret etmektedir.